

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 20—
pololetno	Din 10—
četrtletno	Din 5—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

male oglase	Din 0-25
uradne razglase	Din 0-50
reklame po dogovoru	

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

„Jutrovi“ mokaži in zemljoradniški blok.

Mladinski politični talenti so z igrati ves svoj političen ugled in niti Praprotnikov talenti ga ne spravijo več iz vode. Izgubili so upliv, izgubljajo pa vedno še ostanke svojih vernih pristašev. Toliko časa farbani uradniki so spregledali, da so jim le štafaža in glasovalna mašina, da pa so vedno pozabljali na nje, ko so imeli moč v rokah. Trgovci in obrtniki sta se že stokrat prepričala, da jih mestni advokat pozna le ob volitvah, kadar pa je pri moči in oblasti pa napravi davek ali pa kakšno postavbo, ki ima namen samo šikanirati obrtnika in trgovca ter ga spraviti v denarno kazen ali pa celo v zapor. Zadnji Žerjavov pravilnik je posebno priporočljivo sredstvo med temi sloji! Kmet pa je že davno spregledal, le kje je še kak posameznik, ki mu je srce prirastlo na Jutrovo gospodo in ki se tolaži, da smo mi pravzaprav »pasiven kraj«, ki bi ne smel imeti nič skupnega z zemljoradniškim gibanjem.

Ko je torej vse obrnilo tej gospodi hrbet, ni čuda, da so na lovu za novimi slagerji. Ker so v silnih skrbih za količnik svojega miljenca, ni čuda, če jim gre kri v glavo in da streljajo pri tem prav neprijetne krole. Eden teh je bil članek proti bankam. To se je Praprotnik smejal! Pa tudi njihovi nekdanji volilci in v tem je lep kosček tragike za nje.

Ali, recimo, članek za popravilo dinarja? Ljudje božji, kdo pa je popravljal ves čas dinar? Ali ne gospod Kumanudi s svojimi »talenti«? Ali ne hočete »finančnišni ženišči«, kakor sta bila označena še pred svojim prihodom gg. Kostrenčič in Plavšič. Vsi smo strmeli, kakor pred novim Mesijo, danes pa vemo, da smo bili lepo »naplašani«. Samo če ne bi tako prokleto bolelo in vsi ti gospodje so vendar čisto in polnokrvni demokrati najidealnejšega »Jutrovega« kova.

Skrb za Žerjavov količnik pa narekuje nove strahove. Klerikalni znanj je trda stvar za nje in nimajo več pravega poguma. Beštija je nevarna in boj z njo je hud in naporen. Mestna gospoda pa se rada ne poti, zlasti advokate gredo strnjeno se, da jim zaslužkom. Izračunali so, da bi se z malo demagogije, nekaj laži in sladkih zavijanj dalo morda odtrgati SKS nekaj kmetov in obrtnikov ter tako vsaj v nadi približati se količniku. In zato gredo za novimi gesli. Mesto klerikalnega zmaja so postavili kot strašilo »zemljoradniški blok«, za slager pa ceneno moko in mast. Slovenci vsi kupujemo moko — tako so izračunali — in to bo vleklo. Noben kmet nima toliko pšenice, da bi prodajal žito ali moko — tako so dalje izračunali — in zato bomo rekli, ne samo, da ni treba kmetijske stranke, ampak še več, da je celo škodljiva. In ker pšenice slovenski kmetje res ne prodajajo ali le v mali količini in še to le ponekod, nam bodo tudi drugo trditev verjeli in tako jih bomo prepričali, da je zemljoradniški blok takorekoč smrt za slovensko politiko.

Tako so torej izračunali tisti »Jutrovi« mokaži, ki bi sicer privoščili kmetu »da je pravilno, če se kmetiški stan organizira stanovski in strokovno, da goji svoje interese, svojo samozavest in svoj ponos«, ki si pa praktično korist takšne kmetijske stranke predstavljajo tako, da bi morala predvsem skrbeti, da reši mandati političnim nerodam okoli »Jutra«, če ne pa jih bodo »s šibo našeskalile«.

Gospodje mokaži! Kakor ste popravili dinar, kakor ste in boste naglani banke, tako malo boste pocenili moko. Le poskusite samo usta odpreti! Vas bo takrat pa gospod Veljkovič »našeskal« s svojo mlinsko industrijo. Ali veste kako ste bili v strahu, kaj bo z našimi velelini, če se jih posebno ne usmili vlada? Povejte zlasti uradništvu in zdaj vam tako na srcu ležim obrtnikom, da ste bili vedno za vsa najugodnejša olajšanja izvoza finjših vrst moke, češ, doma zadošča moka za kruh in kuho, ker je to seveda želela demokratsko orientirana mlinska veleindustrija. Kdo je pritiskal, da se je olajšala izvozna carina za finjšo moko celo od iz Rumunije uvožene pšenice? In kdo je to zagovarjal? In kdo je sedaj izposloval, da se je v času največjega pomanjkanja živinske hrane dovolilo izvoz otrobov, ko se je vendar prej zatrdjevalo, da se hoče s to manipulacijo koristiti tudi živinorejci?

Med drugimi neumnostmi pa so zagrešili naši ljubljani tudi pravi hvalažne stvarce za — nas, N. pr.: »Cene živin«, ki je naš glavni proizvod nikakor niso v vzporedni zvezi s cenami žita. To je nekoliko nejasno, kar pa židovsko-suhemu slogu nekdanje »Neue Freie Presse« radi odpustimo. Stati bi namreč moralo, da cene živin ne odgovarjajo sorazmerno z ozirom na pridelovalne stroške cenam žita. To je istinito in zato se mi borimo. Gospodje bi pa rajši dali tu priliko »zarade« klavnični veleindustriji. Zato smo tudi tukaj precej v zameri.

Strašno bedast in bogzna komu namenjen pa je stavek: »izkustvo uči, da ob draginji žita mora kmet živino prodajati, a konsum mesa istočasno pada, ker si konsument ložje odtrga meso nego kruh.« Ali ste zato želeli, da bi samo veleklavnice izvažale?

Po dolgih deloma zlobnih, deloma zmešanih stavih pride trudni članek do prepričanja, da je celotni račun silno žalosten, krivec pa da je »zemljoradniški« diktat iz daljnih, srečnih ravnin, zoper katero zlo eksistira eno samo rešilno sredstvo: dajte mladim poslanski mandat!

In če bi bili tako neusmiljeno neumni, da bi to storili, potem ne bi bil niti zemljoradniški blok škodljiv, potem bi ne bila na poti niti »veleagarna« politika slovenskega kmeta.

Slovenski kmet in veleagrarizem? Ali je sploh mogoče bolj nesametna primera. Še naši veleposesniki so povečini v primeri z banaškimi taki reveži, da o veleagrarji politiki niti sanjati ne morejo. Pa bi bil slovenski kmet za veleagrarjo politiko? Ali pa morda srbski, ki je eden najbolj značilnih predstavitev srednjega in malega poljedelca?

Toda mi razumemo, če meša »Jutro« kmetiko gibanje z veleagrarizmom v enem loncu. Dela pač po svoji metodi. Predstavlja sebe za zagovornika srednjih slojev, dela pa to, kar zahtevajo veliki »magnati«. »Bori« se za ceno moko, toda podpira velemlino, »bori« se za ceno meso, pa podpira veleklavnice, in »bori« se proti bankam, pa je v službi gospoda Praprotnika. To je bistvo mladinske mokaške politike in to je danes očito vsemu svetu, ki zato mladine odklanja.

Odtod pa izvira tudi ona žalostna resnica, da nima mladinsko demokratska stranka upanja na noben mandat in odtod pa tudi vsa jeza na nas, ker smo to resnico zapečatili!

Politični mokaži so prinesli potem, ko je bil naš članek že v tiskarni, v 20. št. Jutra pod nebeškim naslovom »Uvoz pšenice v oplemenjevalnem prometu in carine prost izvoz pšenične moke« še tele historične stavke: »Poleti lanskega leta je za našo mlinsko industrijo nastopila akutna kriza... Že prejšnja vlada je uvidela, da je s svojimi ukrepi (v pobijanju draginje!) šla nekoliko predaleč... in je že bivši drž. podsekretar za finance dr. Svetislav Popović po predhodnem zaslišanju zainteresiranih krogov predložil prejšnji vladi, da na temelju dovolitve uvoza pšenice v oplemenjevalnem prometu omogoči obrat v naših industrijskih mlinih. Disharmonični interesi nekaterih ministrstev — posebno za poljedelstvo, za soc. politiko ter za trg. in industrijo so preprečili realiziranje omenjenega predlo-

ga.« — Zdaj ko se je to zgodilo, konstatira razveseljeni »Jutrovi« članek: »Ker pa smemo računati, da se naši pasivni kraji prehranjajo z moko iz inozemstva, ki se sedaj lahko izvozi carine prosto in da so se zaradi tega in pa zaradi onemogočenega izvoza prihranile precejšnje rezerve domače pšenice in moke, nismo načelni protivniki zgoraj omenjenega odloka! Tako je torej s to stvarjo! So za ceneno moko, zaradi uradniških kroglj, ali mlinska industrija mora tudi priti na svoj račun, da ne bo »akutne krize«. Stvar je seveda težavna. Opisati celo zadevo tako, da se uradniškim famulijam kar sline scejajo po ustih ob misli na dobre, cenene pšenične štruklje, zraven pa zastopati interese vseh Majdičev in Veljkovičev je res umetnost! Toda gospodje so umetniki in kdor jim ne verjame, ga pa »našeskažo«.

Kitaški zid.

Znano je, da so Kitajci imeli pred več tisoč leti visoko kulturo. Da se ubranijo vsakega tretjega vpliva, zlasti pa, da zabranijo vsakemu nekitažcu vstop v državo, obdali so se okrog in okrog z visokim zidom. Dosegli so svoj namen. Stoletja in stoletja ni stopila nobena tuja noga na kitajsko ozemlje. Zato pa je tudi kitajška kultura odreenela in drugi, manj razviti narodi, so jih pretekli in danes je ogromni 400 milijonski kitajski narod tako slab in nazadnjašk, da je le igrača v rokah drugih manjših narodov, zlasti Japoncev in Angležev. Tako je usoda naroda, ki se neče zanimati za to, kaj so dobrega in naprednega iznašli drugi narodi in ki se noče učiti pri njih.

Kitajcem so podobni naši klerikalci. Obdali so svoje pristaše z visokim kitajskim zidom, da ne pridejo v stik z drugimi strankami. Prepovedujejo jim čitati časopise drugih strank, prepovedujejo jim hoditi na neklerikalne shode in če hoče samostojen kmet na njihovih shodih kaj povedati, nahujskajo klerikalni kolovodje svoje pristaše, da mu siloma zabranijo govoriti. Velikanski dogodki poslednjih let, svetovna vojna s strahovitimi izkušnjami in milijonskimi človeškimi žrtvami, ujedinjenje Jugoslovenov v

močno, dvajsetmilijonsko državo, vse to je šlo mimo njih brez učinka. Oni se niso iz tega ničesar naučili, niso pa tudi ničesar pozabili od svojih predvojnih metod.

Zato je delo med našim ljudstvom mnogokrat težavno, ker je potrebno, čestokrat naprej porušiti ta kitajski zid nezaupljivosti, predno se pripravijo drugače pametnega in poštenega klerikalnega kmeta do tega, da poleg »Domoljuba« vzame v roke tudi »Kmetijski list« in da vidi, kaj hočemo mi in kakšno je naše delo. Vemo, da je za našo stranko pridobil vsak kmet, ki začne misliti s svojo glavo. Odtod izvira tudi tak strah pri klerikalnih poglavarjih, da njihov pristaši ne dobe v roke našega časopisa, ker so že s tem za njihovo stranko izgubljeni.

Toda napredku se je nemogoče ustavljati. Klerikalni kitajski zid je dobil že nevarne razpoke in ni več daleč čas, ko bo ležal na tleh. Pristaši kmetijske misli ne bodo odjenjali, dokler ne osvobode svoje kmetijske tovariše iz ječe, v kateri jih drži klerikalna stranka. Delali bomo neumorno, dokler ne pride dan, ko bodo kmetje sami sebi dajali postavbe — ko bo popolna zmaga Stare pravde izvojevana.

Volilna borba.

Napredujemo!

Dosedanji volilni boj kaže vedno bolj očito, da smo od zadnjih volitev silno napredovali. Kdor je bil tedaj naš, je tudi danes in odpadlo je le nekaj ljudi, katerim je bila njih lastna častivredna oseba več ko pa interes kmetijske misli. Dobro, da smo danes teh rešeni, ker moremo tako očiščeni še vse drugače iti v boj za naše svetlinje. V nadomestilo za teh par odpadnikov, pa smo pridobili vse polno drugih in sicer samo takih, katere je spoznanje utrdilo in ki so bili v svojem srcu vedno pristaši kmetijske misli, čeprav so njih usta govorila drugače.

Ta naš napredek se kaže povsod in po vseh okrajih in v nekaterih se bodo naši glasovi naravnost podvojili. Zato se le dobro zabavamo, ko nam naši nasprotniki napovedujejo poraz. Stiri leta ga že napovedujejo, pa pri tem smo še vedno rasli in zato ga naj napovedujejo še peto leto.

Ne dajte se begati!

Od lepih volilnih izgledov, ki se kažejo za našo stranko, so klerikalci čisto zbegani. Velikini naše kmetijske misli ne morejo ničesar postaviti nasproti. Niti versko misel ne! Zakaj bolj verski od njih smo mi in še nikdar nismo zagrešili ml tega, da bi se vezali z očitnimi brezverci, kakor so

Razkol v klerikalni stranki

še vedno ni poravnani in njegova rešitev postaja vsak dan težavnejša in sicer zaradi vprašanja mandatov. Ker so ujeli komunisti klerikalce, dobe ljubljanski mandat, če bi zmagala nemoralna Zveza delovnega ljudstva, kar pa nikakor še ni gotovo, socialisti. Dr. Gosar ostane tako na doli. Na deželi pa je silno težko spraviti skozi poslanca, ki je odločno nastopil za prepoved izvoza živine. In zato vidimo, da n. pr. v kamniškem okraju nastopajo pristaši konservativne in komunistične klerikalne skupine in da se strastno napadajo.

Kakor vse kaže, pa niti razmerje s komunisti ni tako več idealno, kakor je bilo nekdanj. Zato piše zadnji »Slovenec«, da so edini socialisti na svetu pravzaprav samo klerikalci. Samo ti hočejo izvit vladno plutokracijo in jo dati ljudstvu, vsi drugi pa imajo druge namene. Klerikalni socializem! Ogledimo si ga vendar malo natančneje! V Ljubljani kar rastejo palače klerikalnih bank, v katerih ima kmet, ki je znosil ves ta denar, samo toliko besede, da nalaga svoj denar in da plačuje obresti. In poglejte ostala njihova podjetja, predvsem slavno Jugoslovansko, nekdanj Katoliško tiskarno. Novo, lepo stanovanjsko hišo si je potavila ta tiskarna, toda stanovanja ni v njej za njene nameščenca, temveč za tistega, ki več plača. Socialisti prve vrste so naši klerikalci! Zaližbože pa le po tem receptu, da vzamejo vse, ne dajo pa nič.

Dr. Šušteršič.

Pri vseh teh neprilikah, ki že itak nad vse občutno pretresajo klerikalno stranko, pa je prišla še posebno težka nesreča, da se je povrnil dr. Šušteršič. Pokopali so tega moža, da bi prevzeli njegovo dedščino. Sedaj so to dedščino v veliki meri napravili in vse iz sebe so, ker jim njegov glas, glas iz groba, vzbuja vest. Ni pa večje neprijetnosti, ko oglašujoča se vest, in odtod vsa jeza klerikalcev na dr. Šušteršiča. In ker se mi ne jezimo z njimi, ker nismo prav nobenega vzroka se jeziti, če je klerikalcem neprijetno, pa pravijo, da smo z njimi. Tudi v tem primeru naj bi jim laž pomagala na noge! Pa ni koristila nekoč laž, da smo z demokrati in ne bo koristila ta laž, da smo z dr. Šušteršičem. Vedno smo se borili proti njemu, nobenega vzroka pa nismo, da bi mu rekli, da naj prizna naša klerikalcem. Taka je resnica!

»Jutrovske« modrosti

bodo postale skoraj pregovorne. Tako bleste po svoji neresničnosti in zavednem zofizmu. Da pribijemo zopet eno tako mladinsko klerikalno cvetko. »Jutro« z dne 25. januarja piše v uvodniku: »V Prekmurju se pogaja aktiven minister z bivšim madžarskim poslancem za madžarske glasove in glavni organ radikalne stranke »Samouprava« poroča v cinični zlobi, da bo v Prekmurju zmagal oni, ki bo imel največ »sredstev« na razpolago«.

Strinjamo se, da je tak način volilnega boja, kakor ga uganjajo radikalci absolutno nedopusten. Toda nobene pravice nima »Jutro«, da daje v tem oziru nauke, ker demokrati niso nič boljši. Kdo pa je bil tisti, ki je šel kot prvi v Prekmurje z denarjem? Kdo pa je tisti, ki si domišljuje, da je danes Prekmurje njegovo, ker ga je kupil.

Ali ne bi mogli mariborski demokrati na to odgovoriti?

Če ne morejo, jim povemo to mi ob priliki!

Socialisti.

Najbolj razbiti so socialisti. Eden vleče za avtonomisti, drug za centralisti, eni so za komuniste, drugi za klerikalce, skratka za vse so, samo pravih socializtov je najmanj. Da pri

fakih prepričani trpi največ delavstvo, je jasno samoposebi. Kdo je tem prepričani kriv.

Riba pri glavi smrdi, pravi pregovor in to velja tudi v tem primeru. Vseh razporov delavskih strank so krivi socialistični voditelji, ki so aranžirali vse spore, ki so razdvojili delavstvo vsled raznih teorij, mesto da bi s plodonosnim delom za življenske potrebe delavcev ujedini vse delavstvo v enotno delavsko stranko. Zato ne bo delavstvu bolje, da bo tudi ono povzelo po nas svoje geslo ter da bo pometlo z vsemi, ki so le z besedo, ne pa s srcem na njih strani.

Po državi

se volilni boj bistveno ni izpremenil. Radikalci imajo še naprej svoje težave s Proticem, demokrati s svojo nekdanjo politiko, zemljoradniki pa se vedno bolj utrjujejo in polagajo temelje za kmetisko vladno. Oni tam na vzhodu, mi tu na zapadu, vsak zase, toda vsi skupno na delu za ustvaritev kmetijske vlade. Brez vsakih kompromisov, brez vsakih dogovorov se izvršuje dobra stvar sama od sebe in o koncentraciji zemljoradnikov ni treba niti govoriti, kajti zmaga prave ideje je nevzdržna.

Zato tovariši! Za najvišje se bomo mi, ki smo v vsem stranka bodočnosti in zato odločno v boj in pogumno proti vsem, ki nočejo zmago Stare pravde!

FRAN TRČEK:

Češko kmetijsko združništvo.

III.

Gospodarsko skladiščne zadruge

(Hospodářská družstva skladištní) so zadruge, s katerimi so Čehi nadomestili kmetijske konsume. Te zadruge, ki datirajo iz zvojnega časa in se jako dobro obnašajo, so organizirane po sledečih načelih:

1. Svojit članom nabavljajo samo gospodarske potrebščine, ne pa tudi gospodinskih (konsumnih) in še te samo na debelo. Na drugi strani pa vnovčujejo kmetijske pridelke. Vsaka zadruga ima svoje, z vsemi modernimi pripravami za čiščenje in shranjevanje žita ter drugih semen opremljeno skladišče. Nekatere teh zadruge imajo tudi svoje mline in pekarnice, tako da zamenjajo kmetije svoje žito že za gotov kruh, kar je zelo praktično in koristno in zlasti gospodinjne niso mogle preživeti teh naprav. Zadruge ne oskrbujejo s kruhom samo kmetijskega prebivalstva, temveč tudi industrijske revirje in mesta. Tako sem n. pr. videl v Kraljevem Gradcu zadruge, katera zalaga s kruhom celo mesto in vsa okoliška tovarniška podjetja. Tovarniški delavec, fanatičen komunist, pa mi je z žalostjo v srcu pripovedoval, da so kmetije, četudi liberalci po mišljenju, vendarle mnogo bolj praktični in pametni kakor delavstvo. Dočim naseda delavstvo frazom meščanskih demagogov, ki o pravem gospodarstvu in delu nimajo pojma, pa si gospodarijo kmetije sami in tako, kakor je boljše; utopičnim teorijam komunizma pa se pomilovalno posmehujejo. In na koncu mi je žalosten zatrdil, da si bodo ustvarili kmetije v teku časa idealno komunistično državo, delavstvo pa bo poginilo v boju za teorije raznih internacional, in to zbog slabega vodstva, ki se ne rekrutira izmed delavskih vrst kakor kmetijsko, marveč izmed degeneriranega meščanstva, ki je že zdavnaj izgubilo vsak stik z naravo in naravnimi zakoni, katerih upoštevanje rodi tako lepe sadove med kmeti.

Kupčevanje oziroma posredovanje trgovine na debelo zmanjšuje režijo (obratne stroške) in omogoča vpliv na trg in cene. Kajti le kdor kupuje na debelo in v velikih množinah, more vplivati na cene blaga. In to je končni cilj gospodarsko skladiščnih združ: Z odstranitvijo prekupcev in vzpostavitev neposrednih zvez med producentom in konzumentom je sicer že mnogo doseženo, vendar glavno zlo (špekulacija) s tem še ni ubito. Da se doseže ozdravitev gospodarstva, je predvsem treba onemogočiti borzno in izvenborzno špekulacijo, ki odira na debelo in dikтира svetovne cene tako, kakor je prav špekulantom, ne pa producentu in konzumentu.

2. Stroga rajonizacija (omejitev okoliša zadrug) po gospodarsko zemljepisnih enotah, ki težijo na enotno prometno točko, je druga posebnost teh združ. Gospodarsko zemljepisne enote, ki tvorijo okoliše (rajone) posameznih združ, obsegajo navadno po en sodni okraj. Vendar ni glavno velikost okoliša, marveč je glavno, da teži vsak okoliš na gotovo prometno točko: železniško postajo ali cestno križišče.

Racionelno izrabljanje prometnih sredstev znižuje režijske stroške na eni strani, na drugi strani pa onemogoča konkurenco med združnimi samimi.

Umetno preprečevati konkurenco sicer ni koristno, vendar vsled pomanjkanja zadrugne discipline in silne privatne konkurence neobhodno potrebno. Končno pa to ni umetno, marveč naravno preprečevanje konkurence, kar je vsaj neposredno cilj združništva, če se pomisli, da je konkurenca plod nezdrave trgovine. Velik okoliš pa je potreben zato, da morejo trgovati zadruge z velikimi množinami blaga.

3. Ker tvorijo pri združah obratno glavno združni deleži in z njimi združeno jamstvo, zato so pri teh združah deleži zelo visoki in mnogo večkratno jamstvo. Kajti v današnjih časih visoko razvite tehnike in intenzivnega gospodarjenja morejo uspevati in uspešno delovati samo podjetja, ki razpolagajo z zadostnimi in cenimi obratnimi glavnici. In to velja v polni meri tudi za te zadruge. To je tudi deloma vzrok, da imajo te zadruge tako velike okoliše, ker v velikem okolišu je mnogo interesentov, ki pristopijo k drugi kot člani, in mnogo članov vplača mnogo deležev.

Dočim so imeli in imajo pri nas kmetijski konsumi po večini še okoliše ene fare ali ene občine in deleže po 2 do 10 kron, vsled česar je v najboljšem slučaju mogoče spraviti skupaj par tisoč kron obratne glavnice, pa imajo češke gospodarske skladiščne zadruge mnogo večje okoliše in deleže po 100 do 200 kron. Ker pa deležna glavnica še vedno ne zadostuje, čeprav znaša po par stotisoč kron, zato je združeno z deleži tudi 5- do 10kratno jamstvo, na katero dobi zadruga od Osrednje zveze po nizki obrestni meri kredit ali posojilo.

4. Dalje so uvedli praktični Čehi v teh združah tudi takozv. pluralno glasovalno pravo, t. j., da more imeti posamezni član pri volitvah in drugih glasovanjih tudi po več glasov. Dasi to načelo ni demokratično in zato tudi ne združno, je pa zato toliko bolj praktično. Na stvari je namreč dvojno dobro. Prvič mora član, ki hoče imeti več glasov, vplačati večje število deležev (navadno za vsak glas 5 deležev), s čimer si pridobi zadruga večjo obratno glavnico, drugi pa se položaj zadruge nekako stabilizira. Zadrugarji, ki so tako idealni, da vplačajo večje število deležev in prevzamejo visoko z deleži združeno jamstvo, so brezdvomno upravičeni, da imajo z večjim številom glasov sorazmerno večji vpliv na vodstvo zadruge. In kakor vsaka stvar, tako so tudi zadruge odvisne predvsem od dobrega vodstva. »Kakoršen gospodar, tak hlapec,« pravi pregovor.

(Dalje prih.)

Pokrajinske vesti.

(Proslava spomina Matije Gubca.) Opozarjamo vse naše organizacije in vse pripadnike kmetijske misli, da se z vso vnemo pripravljajo na proslavitev spomina našega mučenika Matije Gubca. Kraljevnim razmeram primerno uredite spored proslave. Priporočamo vsem, da si nabavijo Aškerčevo čitanko, ki stane le 10 dinarjev in v kateri je celoten ciklus Aškerčeve »Stare pravde«. Zelo primerno je, da se kdo te pesmi nauči in da jih pri proslavi deklarira. »Kmetijski list« izda v proslavo spomina »Matije Gubca« posebno številko, ki izide že okoli 10. februarja. Natančnejša navodila glede načina proslave dopošljemo še. Nujno pozivljamo vse tovariše, da gredo takoj na delo, da bo proslava velikega Matije Gubca tudi vredna njegove mučeniške smrti.

(Na podrobno agitacijo tovariši!) Čim bolj se bližajo volitve, tem bolj mora narasti naše delo. Zlasti pa je treba posvetiti vse sile podrobni agitaciji, ki je najbolj učinkovita, pa tudi najbolj prepričljiva. Pomnite tovariši, da smo edina stranka v Sloveniji, ki gre sama v boj, ki ne pozna nobenih notranjih sporov, temveč, ki je vsa prežeta ene misli, ene volje, da zmaga Stara pravda! Zato je naša agitacija lahka in zato nam v resni debati ne more vzdržati prav noben nasprotnik. Močnejša od vseh drugih sil je sila ideje in to imamo mi, zato pogumno v boj!

(V Borovnici) je imel tov. poslanec Kušar preteklo nedeljo zelo lepo uspešno shod. Prostor pri Josipu Zalarju so bili nabito polni. Shoda se je udeležilo tudi nekaj naših nasprotnikov, ki so se pa vedli dostojno. Prepričujočim besedam tov. Kušarja ni ugovarjal nihče, kajti preočitna je bila njih resničnost. Uspeh shoda je bil popoln in je bilo nabranih za tiskovni sklad 900 kron. Pri tej priliki smo spoznali, kdo je pristaš kmetijske misli in kdo ne, kajti ko se je pričelo nabirati za denar so vsi nasprotniki odšli. Toda prostori so bili še vedno polni in nato smo se še pogovorili zaradi volitev. — Popoldne je bil enako uspeh shod tov. Kušarja na Vrhniki.

(Neuspeh poslanca Gostinčarja v Bohinju.) V nedeljo je imel mali Gostinčar še manjši zaupni sestanek v Bohinju. Zboroval je za zaklenjenimi vratmi in sicer tako zelo zaupno, da ga

niso smeli poslušati niti vsi klerikalci. Kdor je smel biti na njegovem shodu, se je moral izkazati s prazno glavo in okovanim želodcem, kajti samo tak je mogel prenesti farbarije poslanca Gostinčarja. — Istočasno pa smo tudi mi imeli zaupni sestanek, na katerega pa smo pustili vsakogar, ki hoče zmago kmetijske misli in ki je kmet. Nimamo ničesar za skrivati in zato zaklenjenih vrat ne rabimo. Kdor hoče slišati, naj pride in če mu ni všeč, kar pravimo mi, naj nas pouči. Ljudstvo je glasno odobravalno naše odkrito stališče in to nam je pridobilo novih in zanesljivih prijateljev. Kmetiska misel vstaja in napreduje.

(Oklofutani poslanec Pušenjak.) Klerikalni poslanec Pušenjak je tisti, ki krije s svojim hrbtom vse laži in vsa obrekovanja, ki jih redno prinašata »Straža« in »Slov. gospodar«. Nešteto tožb je že bilo vloženi zaradi častikraje profi odgovornemu uredniku »Straže« in »Slov. gospodarja«, pa nikdar ni nihče mogel priti do pravice, ker je bil Pušenjak poslanec in zato imun. Čisto naravno je, da je vsled tega naraščala pri vseh ljudeh jeza, ker kako pride državljani od tega, da mora mirno prenašati, kako se mu kraje čast od ljudi, ki očitno sami nimajo zmisla za čast. Zato ni čudo, če je enkrat ljudem zavrela kri in če je poslanec Pušenjak prejel svoje zasluženno plačilo. V pondeljek zvečer je namreč dospel bivši poslanec Pušenjak v celjsko kavarno »Evropa«. Tu je sedel več časa skupaj z dr. Novačanom, ki ga je pred kratkim »Slov. gospodar« prav grdo nadržal. Razgovarjal se je mirno z dr. Novačanom. Ko pa je vstal od mize, mu je prisilil dr. Novačan par krepkih zausnic kot pobotnico za prežete žaljivke v »Slov. gospodarju«. Poslanec Pušenjak je bil čisto prepaden. Klicaj je priče, pa nihče se mu ni hotel odzvati, temveč vse kavarne se mu je smejala, kajti vse je odobravalno, da prejme svoje plačilo tisti, ki posoja svoje ime za obrekovanje bližnjega.

(»Veliki koritar«), to psovko si je dovolil »Domoljub« na račun tov. Pucija. Pripominjamo samo sledeče: Isto stvar, katero objavlja »Domoljub«, je ponatisnil iz srbske »Politike« »Slovenec«. Ker »Domoljub« ščiti poslanske imunitete, »Slovenec« pa ne, je vložil tov. Pucelj proti »Slovencu« tožbo. Ampak tisti lopov, ki kraje sistematično bližnjemu čast, svoje lopovščine vseeno ne bo prekal. Zares, krščanski list je »Domoljub«.

(Torkov »Slovenec«) prinaša tri dopise iz dolenejskega revirja pri Ribnici, ki so polni lopovščine, stilističnih in slovničnih napak. Tiskani so na različnih krajih, vendar jih »krepka« govorka tako odlikuje, da jih najde vsak otrok. Zaradi brezpomembnosti dopisov ne bomo prištedili papir in črnilo. Pika!

(Kočevski »Radikal«) je »kunde«, bi rekli Ljubljancje. V 20. števil. svojega finega in bogve od koga plačanega papirja pripoveduje svojim pičlim ali kakor izgleda silno naivnim bralcem, da so Samostojni krivi, da se ni že iz prve tranše nakazalo 2 milj. dolarjev za zvezo Slovenije z morjem. Izgleda, da je mišljenja nedolžni notičar, če bi imeli Kočevci za poslanca dr. Sajovica, bi ta denar radikalom kar pograbil, pa ga prinesel svojemu svaku, da bi začel z zidavo. In nič ne bi čakal, da radikali ne puste nobenega solda preč, dokler ni denarja tudi za jadransko železnico, o ne; on bi jim celo povedal, pa še s kakšnim uspehom, da so v usodni zmoti, če zares mislijo, kar govore, da imamo Slovenci že preveč železnice in sploh vsega. Kdor torej misli, da je treba Slovenijo pošteno zastopati, naj voli, kar bo priporočal kočevski »Radikal«. Kaj bo priporočal, pa ta moment še ne ve, ker pogodba še ni gotova.

(Sizifovo delo.) Grška mitologija pripoveduje o nekem Sizifu, ki je bil obsojen, da je moral valiti težak kamen na vrh gore. Vselej pa, kadar je spravil kamen tik do vrha, pa se je ta zvalil zopet navzdol in tako mora Sizifus večno spravljati kamen na vrh, ne da bi tudi enkrat dosegel cilja. Tako Sizifovo delo, take brezplodne napore dela ljubljanski »Jutro«, ko hoče dokazati, da nima kmet mesta v kmetijski stranki, da se ne sme zvezati s kmeti vse države, temveč da mora iti skupno z meščani, ali še boljše rečeno z demokrati. Gospoda, samo uničujte papir in pišite o nezmišelnosti zemljoradniškega bloka. Če nimate drugega dela, ko da izgubljate brezplodne besede, potem vam to zabavo radi privoščimo. Morebiti pride le še dan, ko spoznate tudi vi, da je kmetijsko ljudstvo že davno spoznalo, v čem da je njegova rešitev in da se zato na take učene razprave samo smeji. Kmetijsko ljudstvo je tako odločno za zemljoradniški blok, da je proti vsakomur, ki je temu bloku nasproten. Osamosvojitve kmetijskega ljudstva napreduje in zato pustite fraze, ki ne prepričajo nikogar!

(Minister za — za — za agitacijo menda) je govoril po Prekmurju in Štajerskem med drugo nevednostjo tudi neresnične vesti o naši stranki. Iz Bele Krajine pa prihajajo danes še bolj pobarvana poročila. Ko se bomo uverili o potankostih, bomo ministra Miklavža primerno poklicali na odgovor ter se podrobneje pečali z žalostno usodo tega ministrovanja.

(Denar je sveta vladar) si mislijo demokrati in ker imajo tega po milosti nekaterih za enkrat še dosti, hočejo s pomočjo denarja splezati kvišku. Tako je hotel kupiti v pondeljek nek demokrati plačanec v neki vasi ljubljanske okolice, kjer demokrati ne dobe niti enega glasu, dva naša pristaša, če prevzameta varuštvo demokratske skrinjice, to je praznega zraku. Taka agitacija ni samo nečastna, temveč tudi nepostavna in zato ji bomo posvetili vsi svojo pozornost.

(Odpri pismo na ministra Zupaniča) so objavili uradniki v slovenskih listih. V tem pismu opozarjajo na obupen položaj uradništva in stavijo svoje zahteve. Končno pozivljajo ministra Zupaniča, da se v ministrskem svetu zavzame za njih pravične zahteve. Minister Zupanič do danes še ni odgovoril v slovenskih listih. Verjetno pa je, da je uradnikom vse obljubil. Toda če bi bile obljube denar, bi bili danes uradniki sigurno najbogatejši ljudje.

(Delegat ministrstva financ v Ljubljani, dr. Karel Šavnik) je v sredo, dne 24. t. m. službeno odpotoval v Beograd, odkoder se predvidoma povrne v osmih dneh.

(Vpoklic rekrutov.) Ker je bilo veliko vojakov odpuščenih, pravi vojni minister, da mora vpoklicati nekaj rekrutov. Novinci bodo vpoklicani koncem februarja. Prevažali jih bodo v osebnih in ne v tovornih vagonih, ki bodo zakurjeni. Tudi bo preskrbljeno, da bodo dobili novinci na poti toplo hrano. Priporočila se pa vsem novincem, da se topla oblečejo. Enako bi nujno svetovali vsem, da posebno sedaj v zimi, ne uživajo preveč alkohola in da se obnašajo mirno in dostojno. Naj mesta spoznajo, da so kmetijski fantje trezni ljudje, ki se povsodi lepo obnašajo! — Če pa bi doživeli kje kakšne nerednosti, naj jih sporoče našemu listu in storili bomo vse potrebno, da bodo krivci kaznovani.

(Pesnik Josip Stritar) se preseli v domovino in bo stalno bival v Rogški Slatini.

(Poštnim uradom.) Opetovano se dogaja, da prejemamo naročnino po pošti, ne da bi bil napisan naslov. Tako se dela po nepotrebnem ljudstvu škoda, uradom pa stisniti.

(Za načelnika gospodarskega odbora meščanske korporacije v Kostanjevici) je bil pretečeni teden izvoljen tov. gostilničar Ivan Kuntarčič, posestnik in gostilničar v Kostanjevici, odločen pristaš SKS. Mlademu somišljeniku želimo mnogo uspeha v vodstvu gospodarskih poslov samostojne Kostanjevice.

(Slov. obrtno društvo v Brežicah) ima svoj redni občni zbor dne 4. februarja t. l. v Narodnem domu ob 10. uri dopoldne.

(Slovenski dirkalni klub) v Ljubljani vabi svoje člane in prijatelje jahalnega športa na sestanek, ki bo v pondeljek, dne 29. januarja t. l. ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Zvezda« radi ustanovitve »Kola jahača« v Ljubljani.

(Sokolsko gledališče v Radovljici) ponovi na splošno željo v nedeljo, dne 28. t. m. ob treh popoldne igrokaz »Bratje sv. Bernarda«.

(Sokol sv. Marijeta Drav. polje) ima drugi letni občni zbor dne 28. januarja ob 11. uri dopoldne v Čitalnici. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora udeleži.

(Iz Polhovega gradca.) Ni vse zlato, kar se sveti in tudi ni vse dobro, kar nam je prinesel moderni napredek. Med slabost moderne dobe je na vsak način uvrstilo pretrano kajenje, ki je dosegel svoj višek v ženskih kadilkah. Nič kaj mikavna prikazen ni pijana ženska, toda še skoraj manj prikupna pa je kadilka. Kaj bi dejali ljudje, če bi se pokazala ženska s pipo v ustih. Toda nič lepše niso ženske, ki pušijo tobak v drugi obliki. Ta grda razvada je med ženskim svetom že splošno razširjena in tudi med Slovenkami imamo kadilke, ki ne zadosti. Le naših Pograjž še ni okužila ta razvada. Vsa čast jim! One, ki so v tem oziru izjeme niso zrasle na domačih tleh. Naš lep Polhovgradec ima to posebnost, da zaidejo novosti k nam šele tedaj, ko so drugod že zastarele. Pri tem se pripeti, da se nas ognje marsikaka neumnost. Ravno tako je s kajenjem. Upamo, da se bodo naše žene tudi v bodoče krepko držale in delale čast naši ožji in širši domovini, s tem da ne opirajo grde razvade kajenja. Naj bodo tudi drugim naše Pograjže v vzgled in v posnemanje.

(Pod kozolcem je prehladno.) Cevljarski pomočnik Josip Bratun iz Dobrunj je v nedeljo vinjen zaspal pod nekim kozolcem. Ze zmrglega so pripeljali v ljubljansko bolnico.

(Pišce.) Dne 24. decembra sem se podal v Pišce, da opravi božično spoved. Pa ojoj! Komaj poklekne v spovednico in opravi spovedne molitve, že me vpraša gospod kaplan Rakon, katere časopise da čitam. Pri spovednici pa vendar ne smem lagati, sem si mislil in zato povem, da »Kmetijski list«. Ves razburjen mi reče gospod kaplan: Zakaj čitaš liste, ki so proti duhovnikom? S tem da naroča samostojen list, podpira delo naših nasprotnikov. Naroči si »Slovenskega gospodarja«! — Na to sem mu odgovoril, da »Gospodarja« ne maram, ker preveč laže. »Ako ti ni všeč«, nadaljuje gospod kaplan, »pa si naroči kak gospodarski list ali pa »Glasnik«! Pa če bi mi naložil to magari kot pokoro, vseeno mu tega ne bi mogel obljubiti. — Ta gospod kaplan je prišel k nam v Pišce meseca avgusta lanskega leta, kot pravi pobožni duhovnik. Zabilože pa je našel kot tovariša provizorja Fr. Toplaka, ki pa je hud politik in ki je zavel kaplana. Iskreno bi Vam svetovali gospod kaplan, da posnemate upokojenega gospoda župnika, če Vam je nate, da Vas bodo farani ljubili. — Politiko pa pustite, če ne drugače vsaj v cerkvi. Večkrat slišimo v cerkvi, da naj izprašamo svojo vest in opravimo sv. spoved. Žalobog pa je pri nas v Pišecah tako, da se to ne da storiti brez izpraševanja o političnih listih. Izpraševanje vesti pa stopi v ozadje. Prepričan sem, da bi mi bili takoj odpuščeni vsi grehi in tudi najhujši, samo če bi pri spovedi dejal, da čitam samo lažnivega »Gospodarja«. Ker pa čitam naš »Kmetijski list«, pa pridem gotovo v peklo! — Eden od faranov.

(Iz Zavadnje) nam poročajo, da lazi tam od hiše do hiše neka postarna devica, ki vsiljuje ljudem »Pijanega gospodarja«. Kakor kramar ničvredno robo, tako hvali ta ženska svojega ničvrednega »Gospodarja«. Zahteva zanj 100 kron, kdor pa se pogaja, ga dobi tudi ceneje, za samo 20 kron. (Klerikalne banke imajo pač denar! Op. ur.) Ker se ne upa agitirati pri kmetih, se spravlja nad njih žene ter seje tako prepri v družine. Svetujemo tej goreči devici, da naj raje pomisli, kam jo je privedla klerikalna politika, mesto da dela zgago med ljudstvom. Samostojni kmetje pa pokažite takim vsiljivcem in vsiljivkam duri ter ne pustite, da bi kdo sejal v vaši hiši zdražbo in prepri.

(Trniče.) Tudi pri nas smo praznovali Silvestrov večer in sicer z godbo dveh godcev in z medsebojnim pretepanjem orlov. Čisti dobček proslave je znašal: 1. Nekaj razbitih kozarcev in steklenic, 2. v glavo gostilničarke priletele kupice, 3. razbita okna na neki hiši, kar je bilo junaško delo nekega znanega orlovskega pretepača. Na obrazba je torej pri orlih temeljita in prav nazorna.

(Listnica upravnistva.) Prosimo naročnike na »Kmetijski list«, ki so poslali naročnino po položnici in ki niso navedli svojega naslova, da to nemudoma storo. Tako je oddal nekdo dne 9. januarja na pošti v Višnji gori naročnino v znesku 20 dinarjev, dne 11. januarja drug naročnik na pošti v Lenartu in dne 11. januarja tretji na pošti v St. Jerneju naročnino po 20 dinarjev, ne da bi kdo od njih navedel svojega naslova.

Politične vesti.

(Boj med Francozi in Nemci v Ruhrskem ozemlju) se nadaljuje z vso srditostjo, čeprav nekrvavo. Francozi so silno odločni in vse kaže, da bodo popolnoma zmagali. Vse lastnike nemških rudokopov, ki se niso hoteli ukloniti njih odredbam, so aretirali in jih kaznovali. Nemci so hoteli na to odgovoriti s štrajkom, ki se pa ni posrečil, ker so bili Francozi pripravljeni, da zamenjajo nemške delavce z drugimi. Ruhrsko ozemlje so Francozi carinsko ločili od Nemčije in nameravajo uvesti tudi poseben denar. Odločnost Francozov je čisto na mestu, ker kakor vsak dogovor, tako ima biti izpolnjena tudi mirovna pogodba.

(Lozanska konferenca) je končala popolnoma brezuspešno, ker niso Turki odnehali proti Angležem.

(Nova balkanska vojna) se napoveduje med Grki in Turki. Je trdno upanje, da se v slučaju izbruha te vojne, ne bodo v njo drugi vmešavali.

(Zavednost bolgarskega kmeta.) Pri pravkar izvršenih volitvah na Bolgarskem je dobila kmetiska stranka 450.000 glasov, komunistična 220.000, meščanske stranke ali takozvani napredni blok 210.000, narodni liberalci 59.000 in socialni demokrati 41.000 glasov. Ker so v komunistični stranki skoraj samo kmetijski glasovi, je pomen zmage kmetijske stranke še večji.

Gospodarstvo.

(Vrednost našega denarja) se je v zadnjih dneh znatno popravila. V Curihu je bil vreden en dolar že samo 3 vinarje in 60 desetink, sedaj pa velja že 4 vinarje in 75 desetink. Ker se je popravila dinarja izvršila skoraj sama od sebe, je to najlepši dokaz, da je bil prejšnji padec dinarja popolnoma neutemeljen. Vrednost našega denarja je sedaj sledeča: Ameriški dolar od 408 do 412 kron, angleški funt šterling od 1912 do 1928 kron, francoski frank 27,20, švicarski frank od 79 kron, češka krona od 12 kron in laška lira od 19,60 kron, nemška marka 2 vinarja, madžarska krona 16 vinarjev, poljska marka 1,60 vinarja in avstrijska krona 0,5 vinarja.

(Zagrebaški žitni trg) dne 23. t. m. Postavno baška odnosno vojvodinska postaja notirajo: pšenica 497,50—495, koruza žolta nova 225—250, umetno posušena 300—305, rž 350—375, ječmen za pivovarne 350—375, za krmo 325 do 350, oves 300—325, fižol pisani 400 do 402,50, beli 400—405, pšenična moka »0« 750—775, »2« 725—750, »4« 700—725, za krmo 250—255, otrobi drobni 200 do 225, debeli. — Tendence čvrsta, promet živahen.

(Zagrebaški živinski trg.) Zagreb, dne 23. t. m. Za kg žive teže notirajo v dinarjih: svinje debele 1a 22, mesnate 22. Svinjska mast 36, slanina 29,5. — Tendence zelo čvrsta. Cene goveji živini so nespremenjene. Na tržišču vlada stagnacija.

(Cene v Gorici.) Cene na goriškem trgu, dne 20. januarja so bile: česnik kg 1,60 do 2 L; kisló zelje kg 2 liri; karfiol kg 1 do 1,20; čebula kg 1 do 1,20 liri, navadni fižol 2 do 2,40 liri; kok 2,80 do 3 lire; salata 1,80 do 2 liri; krompir 70 do 80 cent; peteršilj 90 do 1,20; sladka repa 30 do 40; kislá repa 1 liri; rdeči rediš 1,20 do 2,20; špinača 1 do 1,20; jabolke 1 do 2; orehi 3 do 3,40; lešniki 4,40 do 5; hruške 2,40 do 3,20; govedina prednji del 6,60 liri; zadnji del 8,20 liri; teletina, prednji del 8 liri; zadnji del 10 liri; kostrunsko meso, prednji del 4 liri, zadnji 6 liri; prešičje meso 8 do 9 liri; naravno maslo kg 16 do 17 liri; mleko 1,40 do 1,60 liri; eno jajce 60 do 65 cent; suhe ribe 3 do 3,60; kv. necepljenih drv 9,50 do 10,50 liri. Cene mesu je torej precej padla.

(Na goriški trg.) je bilo preneseno leta 1921 zelenjave in sočivja za 3.814.000 liri, l. 1922 pa že za 4.544.000 liri. Vidi se, da se je goriško poljedelstvo že znatno okrepilo.

(Videnski trg.) Udine, dne 15. januarja. Pšenica od 109 do 112 L, rmena turščica od 85 do 90, bela 78 do 80 L, rž od 95 do 98 in oves od 98 do 100 L za kvintal. Krma: prvovrstno visoko seno od 53 do 55, nizko 46 in slama 36 L. Drva: Bukova cepljena drva od 14 do 16, razcepljena od 12 do 13 L; oglje po 50 L za kvintal. Fižol od 170 do 250, krompir od 70 do 80 in čebula od 80 do 100 liri za kvintal.

(Praški trg.) Praha, dne 22. januarja. Mesni trg: Na trgu je bilo 345 telet, 382 tujih svinj, od teh 152 jugoslovanskih in 191 madžarskih ter 90 argentinskih (zmrzlih), vse v zaklanem stanju. Cene so bile sledeče: teleta od 9 do 13, izjemoma 14 čeških kron, domače svinje od 13,75 do 17, izjemoma 17,50, madžarske od 14,50 do 15,50, jugoslovanske od 15 do 17 in argentinske od 13,50 do 14 čeških kron. — Tuje volovsko meso, prednje od 8,50 do 10, zadnje od 10 do 12, bikovo od 9 do 11 in kravje sprednje od 7 do 9, zadnje od 9 do 11 čeških kron.

(Živinski trg.) Praha, dne 22. januarja. Prignanih je bilo 154 domačih, 259 slovaških, 29 jugoslovanskih, 341 rumunskih in 13 danskih živali. Cene so bile sledeče: Domači voli od 4 do 6,90, najboljši od 7,20 do 8,50, bikli od 6 do 7,75, krave od 4,75 do 6,75, teleta od 6,75 do 7,50, jugoslovanski voli od 5 do 6,75 (60 do 69 naših kron), rumunski od 5,75 do 7,50 in danski od 6 do 7,10 čeških kron.

Ali si poravnal naročnino za „Kmetijski list“?

Kmetijski pouk na deželi.

Oddelek za kmetijstvo priredi konec januarja sledeča predavanja, oziroma poučne tečaje:

V nedeljo, dne 28. januarja: V vinogradu g. Osolnika v Trški gori priredi okr. ekonom Kafil ob 2. popoldne praktični tečaj o reznji trt.

V Radečah predava ob 8. dopoldne pomočnik okr. ekonom Ambrož o umnem gnojenju.

V Cerkljah predava ob 3. popoldne v Ljudskem domu pomočnik okr. ekonom Hladnik o krmljenju živine in o mlekarstvu.

V Mokronogu predava ob prvi sv. maši v Društvenem domu živinorejski

instruktor Gregorc o živinoreji, mlekarstvu in o ureditvi gospodarskih stavb.

V Dobrem polju predava potovalni učitelj čebelarstva Okorn o zimskem in zgodnje pomladnem delu čebelarja.

Na zborovanju Kmetijske podružnice v Trbovljah predava živinorejski instruktor Zupanc o svinjereji in o produkciji mleka.

V Vuzenici predava okrajni ekonom Wernig o pospeševanju živinoreje in o sadjarstvu.

V Turnišču v Prekmurju predava okrajni ekonom Vojsko o izboljšanju hlevov in o živinoreji.

V Krogu v Prekmurju predava ob enih popoldne pomočnik okr. ekonom Pavlica o gnojenju z umetnimi gnojili.

V ponedeljek, dne 29. januarja predava na zborovanju kmetijske podružnice pri Sv. Marku živinorejski instruktor Zupanc o zboljšanju krme in o vzgoji plemenjakov.

V torek, dne 30. januarja bo na zborovanju kmetijske podružnice v Hrastniku predaval živ. instruktor Zupanc o zboljšanju krme in o vzgoji plemenjakov.

Kmetovalci, udeležite se predavanj v čim večjem številu!

(Tečaj za sadjarje.) V dneh od 15. do 17. februarja 1923 bo na kmetijski šoli na Grmu trodnevni sadjarski tečaj. Tečaj ima namen, da izučí sadjarje in kmetovalce v pravilnem vzgajanju, cepljenju, saditvi in oskrbovanju sadnega drevja ter v umni uporabi sadja. Poučevalo se bo ne samo z besedo, temveč tudi praktično. Drevesničarstvo in umno sadjarstvo bi nam lahko donalo lepe dohodka, ako bi se ga z vsmo oprijeli. Zato naj bi se tečaja v obilnem številu udeležili zlasti mlajši kmetovalci in kmetijski mladeniči. Revni in oddaljeni dobijo tudi prispevek v hrani. — Kdor se misli tečaja udeležiti, naj se zgleda po dopisnici takoj, najpozneje pa do konca tega meseca pri ravnateljstvu drž. kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto.

(Tečaj za pridelovanje in pravilno uporabo krme.) Naša živinoreja zadnja leta silno trpi pod pomanjkanjem krme. Tega pa ni kriva samo dvoletna suša, temveč v veliki meri tudi pomanjkljivo oskrbovanje in gnojenje travnikov in deteljišč. Da se kmetovalcem pokaže, kako je dvigniti pridelek na krmi in kako je z njim umno ravnati in varčno gospodariti, priredi drž. kmetijska šola na Grmu teoretično-praktičen tečaj za umno pridelovanje in pravilno uporabo krme. Ta tečaj bo dne 19., 20. in 21. februarja t. l. Revni in oddaljeni udeleženci dobe na zavodu prispevek v hrani. Priglasiti se je ravnateljstvu čimprej, najpozneje pa do 10. februarja.

Vinarstvo.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je imel v soboto, dne 13. januarja odborovo sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo in obračun o vinski razstavi v Mariboru v dneh od 8. do 24. septembra 1922.
2. Udeležbi odseka na vinski razstavi, ki jo priredi Sprsko poljoprivredno društvo prihodnjega spomlad v Beogradu.
3. Nameravana uvedba trošarine na vino v znesku 12 Din. za vsaki liter kvalitnega vina in 1,35 Din. za vsaki liter vinskega mošta;
4. Izvoz vina v Češkoslovaško.
5. Slučajnosti.

Seje se je udeležilo 26 članov odseka, oz. vinogradarjev.

1. Glasom poročila predsednika, vin. ravnatelja A. Puklavca je bilo za vinsko razstavo v Mariboru 78 prijav z 204 vinskimi vrstami. Od teh se razstave ni udeležilo 7 razstavljalcev, razven tega so nekateri razstavili manj vrst vina, kakor so jih prijavili, ker je vino bilo v vrenju. Tako je odpadlo 20 vrst vina. Od 184 vrst vina se je vsled sklepa preizkuševalne komisije izločilo vsled bolezni in pogreškov 11 vrst vina. Na razstavi je ostalo torej 173 vrst. Od teh je preskuševalna komisija ocenila 10 vin kot navadno namizno vino, 17 vin kot boljše namizno vino, 33 vin kot navadno steklenično vino, 40 vin kot boljše steklenično vino in 64 vin kot vinske specialitete. Razstava je končala vzlic velikim stroškom z majhnim prebitkom. Odsekova imovina znaša danes 33.500 Din. Sejni sklepi so sledeči:

1. Izreče se najlepša zahvala vsem, ki so omogočili vinsko razstavo, nadalje vsem darovalcem vina za »Propagandni fond« in vsem sodelovalcem in sodelovalkam za njih trud in požrtvovanje.
- Vse razstavljeno vino se izplača razstavljalcem po 5 Din. steklenica, kakor se je svoj čas obljubilo. Po ena steklenica se od vsake vrste odšteje za preizkušnjo.

Razstavjalci, ki so darovali en del razstavljalnega vina v svrhu kritja deficita, ki ga ni, se naprošajo, da se sme to darovano vino prepisati na propagandni fond.

Ustanovi se pri odseku »Propagandni odbor«, ki bo skrbel za primerno reklamo za naša vina. V ta namen se do tira 20.000 Din. iz odsekove imovine. V delovni odbor se določita ravnatelj Puklavac in višji nadzornik Zabavnik ter en delegat drž. vinarske in sadjarske šole.

2. Udeležba naših vinogradarjev z boljšimi vini na vinski razstavi v Beogradu je potrebna. Pozove naj se vinogradarje, ki so lani v Mariboru razstavili boljša vina, da se tudi beograjske razstave udeležijo pod odsekovim vodstvom, toda na lastne stroške. Odsek se tudi odpove morebitnemu dobičku v prid razstavljalcem. Odsek naj bo pri razstavi zastopan po vsaj treh osebah.

3. Odsek protestira proti nameravanemu zvišanju državne trošarine na vino.

Zahteva se, da pokrajinska uprava za Slovenijo opusti svoje stališče glede odobrenja občinskih proračunov z ozirom na obdavčenje vina. Opozorjanje občinskih zastopstev, da naj navzgor do 250% doklad na državno trošarino na vino, naj se od strani pokrajinske uprave z ozirom na vinsko krizo opusti. Pozivajo se vsi krajni zastopi, občine in kmetijske organizacije, da protestirajo v istem smislu.

4. Odsek se naj obrne na vlado, da ustanovi v Pragi državno vzorno klet, v svrhu propagande za izvoz naših vin v Čehoslovaško.

Izvoz naših svinj se naj veže z izvozom vina. Istotako naj se veže uvoz češkega tekstilnega blaga in strojev z izvozom vina.

Doseže naj se, da se bo od prijateljskih držav, kamor izvažamo oz. bomo izvažali naša vina, znižala uvozna carina na vino in se odmerjala po vsebini alkohola.

Železniški tarifi naj se pri izvozu vina znižajo, izvoznikarjem pa se naj priznajo izvozne nagrade.

Živinozdravnik: S. ARKO.

Kostolomnica pri goveji živini in prašičih.

Kostolomnica je bolezen, ki nastane kot posledica neprimerne krmljenja živali s snovmi, ki vsebujejo premalo apnenih soli, vsled česar črpa telo apnene snovi iz lastnih kosti, ki se omehčajo, upognejo ali celo zlomijo.

Najpogostejše opažamo to bolezen pri govedih in sicer pri mlečnih kravah ter prašičih, posebno rado pri doječih svinjah. V nekaterih naših krajih imenujejo kostolomnico tudi spetko.

Navadno se pojavi ta bolezen v krajih, kjer je zemlja revna na apnenih snoveh in fosforjevi kislini, tako v močvirnatih okoliših in peščenem svetu, kjer krma ne vsebuje potrebne apnenca in soli, ki jih telo potrebuje. Po suhih poletjih, kakor sta bila zadnji dve leti pri nas, je opažati izvanredno veliko na kostolomnici oboleni živine in prašiče. To ima še poseben vzrok v tem, da se vsled pomanjkanja zadostne množine mokrote omenjene solne snovi niso mogle zadostno razkrojiti ali stopiti in jih zato rastline, ki so zrastle na taki zemlji ne vsebujejo. Taka krma recimo s peščenih tal, je ravnotako slaba in manjvredna kakor kislá trava, z močvirnih travnikov, ker manjka eni in drugi potrebnih kovinskih snovi in je zraven tega zelo težko prebavljiva.

Tudi v primeru, če je zemlja sicer dobra, pa se povečini krmi živali z repo, žitno slamo, krompirjem in raznimi odpadki, ki že po svoji naravi sestavini ne vsebujejo dovolj apnenca v sebi, se rado pojavi kostolomnica. Včasih pripomore k vsemu tudi voda, ki vsebuje premalo apnenca.

V prvi vrsti je torej iskati vzrok bolezni v neprimerni krmi in kot posledica tega, pomanjkanju apnenca v živalskem telesu.

Nadalje pa zamorejo provzročiti bolezen tudi druge okolnosti, kar pa ni še povsem raziskano in dokazano ter za naše kraje ne pride v poštev.

Naravno je, da se bolezen pojavlja tako pogosto ravno pri visokih brejih in doječih živalih, ker v tem stanju potrebuje telo veliko več apnenca kakor v navadnem stanju.

Znaki bolezni so sledeči: pri goveji živini opažamo, da ne je več s slastjo, navadno se pojavi obnem tudi lizavost in sicer ližejo živali neprehoma jasi, zid, železne dele, sploh vse, kar morejo doseči. Pozneje pričnejo celo glodati zid, požirajo omet hleva, pesek, drobce opeke, trhel les i. dr. Spočetka pojedó se svojo krmo iz jasi, ko se pa bolezen bolj razvije pojema apetit vedno bolj. Namesto krme raje požirajo gnilo stello in raje pijejo gnojnico kot čisto

vodo. Okus se popolnoma spremeni, medtem začnejo tudi hujšati, dlaka se namrši, koža postane neprozna, preževanje je neredno ali je celo popolnoma prenehalo.

Obolenost kosti povzroča velike bolečine, zato živina veliko leži, nerada vstane in obstane na mestu, če se je ne nažene. Kadar vstaja, grbanči hrbet, široko stoji in stoka, kadar gre blato ali voda od nje. Hoja je počasna in previdna, vsa žival je zvezana kakor da bi imela revmatizem in večkrat se opazi, da močno čota, enkrat na eni, nato zopet na drugi nogi, da, celo na vseh štirih. Pogosto nastanejo na spodnjih členkih nog in kitah otekline.

Kosti postajajo vedno manj trdne, tako, da se kar nenadoma brez večjega vzroka, če živina vstane ali leže, skrivijo ali celo zlomijo. Če se pri tisne z roko na dotično mesto, kjer se je zlomila kost, opazimo bolečine, mišice niso več napete in na posameznih delih života se prične žival tresti. Hujšanje postaja od dne do dne očividnejše, pojavi se driska, mleka je vsak dan manj, dokler popolnoma ne usahne in nazadnje se pojavijo na osušeni koži hraste, živali neprestano ležijo, dokler ne poginejo.

Bolezen se vedno razvija zelo počasi in traja navadno po več mesecev. Neugodno vpliva na potek bolezní brejost, porod in dobra mlečnost.

Možno je tudi, da se bolezen za nekaj časa ustavi ali celo zboljša, vendar se zelo rada ponovi in se na ta način zavleče na več let.

Pri prašičih opažamo, da radi polegavajo, le s težavo vstajajo in se težko premikajo. Hoja je okorna, život je zvezan. Ko se bolezen že bolj razvije, je zadnji del života deloma ali celo popolnoma ohromel. Na členkih nog se pojavijo otekline in kosti so večkrat zvite ali zlomljene.

Pri prašičih se pa pogostokrat opaža, da nastopi bolezen skupno z revmatizmom ter je sploh pri teh živalih včasih težko ločiti obe bolezni eno od druge.

Kako zdravimo bolezen? Kakor je iz vsega omenjenega razvidno, je naša prva skrb, da premenimo krmo. Popolna prememba pa je navadno skoraj neizvedljiva, zato se moramo omejiti le na delno premembo in sicer na ta način, da krmino z isto krmo večje množine na dan, posebno pa z deteljo, dobrim senom iz travnikov, slamo od fižola, ajdo in po možnosti tudi lanenimi tropinami.

Na vsak način je pa potrebno razun navedenega pokladati dnevno apnenih soli in sicer pride tu v prvi vrsti v poštev kreda (Schlemmkreide), ki je poceni ter klajna kostna moka in sicer se je najboljšie obnesel sledeči način: 2-3 dni se daje 1-3 žlice (po velikosti govede) krede na vsakokratno krmo, (torej trikrat na dan) in nato zopet par dni klajno kostno moko v isti množini.

Za prašiče velja isto, poklada se jim obkuhan ječmen, oves ali fižol in oparjena rezanca iz dobre detelje. Krompirja naj se po možnosti ne daje. Kreda in klajno kostno moko se daje po pol do 1 žlico na krmo in sicer na isti način kakor pri goveji živini. Če so členki močno otečeni, naj se skrbí za tople suh hlev, ki ima lesen pod, obilno stelenje, in da v hlevu ni prepiha. Oboleni členki se obvežejo z volnenimi cunjami.

Če se živali zamorejo dovoljno kretati naj se jih žene na krepko pašo, kar jim le koristi.

V onih krajih, kjer se kostolomnica rada pojavlja, naj se skrbí, da se poklada brejim in doječim kravam in svinjam ter dobrim molznicam še v zdravem stanju klajno kostno moko in kreda, da se jih na ta način obvaruje bolezni.

Priporočljivo je v takih krajih dati kemično preiskavati zemljo, ker se na podlagi preiskave dožene, katerih snovi najbolj primanjkuje.

Drug važen pogoj je izboljšanje tal z umetnimi gnojili kakor superfosfati, kainitom, Thomassovo žlindro itd. za kar se obrnite na kmetijske strokovnjake, ki vam bodo v posameznih slučajih pravilno svetovali.

Nadalje je priporočljivo globoko oranje in osuševanje zemlje ter krepko krmljenje in dobra nega žvali v hlevu.

Drobne vesti.

(Kaj bi napravil, če bi imel denar.) To je pokazal brivec Lado Samič iz Jajca, ki se je pripeljal v Sarajevo s celo rodbino in nakupoval v neki trgovini, na račun glavnega dobitka 100.000 dolarjev, ki si je vtpeal v globo, da ga je zadel. Na posredovanje policije so Šamiča zdravniško preiskali in ga izročili blaznici. Njegove spremljevalce so razočarane poslali nazaj v Jajce.

(Drago plačana zaupljivost.) Čedno oblečen možakar se je ponudil Ljudevitu Dujmoviču iz Rodika v njegovem domačem narečju, da mu dobro proda 97 lir, ki jih namerava zamenjati. Dujmoviču se je zdelo vino pri Dalmatincu v Ljubljani vedno bolj kislo, ker je zastoj čaka postrežilvega neznanca.

(Smrtna nesreča v Grosupljah.) Delavec Ivan Perne, ki ga je pri raztovorjenju na grosupeljskem kolodvoru povljal sod vina, je kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl.

(Požar v Olševku.) V Olševku pri Kranju je izbruhnil pretekli petek v drvarnici posestnika Alojzija Logarja požar, ki se je vsled močnega vetra hitro širil. Uničil je pet hiš in pet gospodarskih poslopij. Oškodovani so Franc Rozman, Miha Šajovic, Miha Štempihar, Ivana Šajovic in Alojzij Logar. Gasilska društva iz Preddvora, Luž in Stražišča so prihitela na pomoč. Škoda se ceni na 2 milijona kron.

(Samomor.) V Zagrebu se je vrغل pod električno cestno železnico krojaški pomočnik Ivan Stanič, ravno v trenutku, ko je vozil tramvaj z največjo brzino. Staniču je zdrobilo glavo.

(V Žirovnici) se je ustrelil na svojem posestvu v ponedeljek popoldne radovljiški nadpoštar Ivo Svetina. Krogla mu je prebila čelo in izstopila na vrhu glave. Vzrok samomora so nesrečne rodbinske razmere. Njegovo stanje je brezupno. Ima ženo in 6 otrok.

(Vsled pijanosti zmrznil.) V Osijeku je našel na ulici stražnik zmrzlega človeka. Zdravnik je konstatiral, da je bil najdenec gotovo pijan in da je v spanju zaspal.

Raznoterosti.

(Napad na dr. Besednjaka.) Bivšega goriškega deželnega odbornika so ustavili v soboto popoldne na ulici troja fašistov. Vprašali so ga, če je on napisal zadnji uvodnik v »Goriški Straži«. Dr. Besednjak je vljudno, toda odločno izjavil, da na tako vprašanje ne odgovori. Nato so se navallili nanj fašisti ter ga bili po sencih in po očeh. V levo očesno votlino je dobil dr. Besednjak 6 udarcev. Dr. Besednjak se je nato, dasi močno pobit, podal takoj k viceprefektu, da mu prinese še svež dokaz, kako se godi Slovincem pod Italijo. Od fašistov seveda ni nihče prijel. Tovariši! Zbirajte prispevke za »Jugoslovensko Matico« in tudi ta napad bo maščevan.

(Izseljevanje v Avstralijo.) Konzularne oblasti in izselitveni uradi v Avstraliji so že opetovano opozorili, da so današnje avstralske razmere za izselence-delavce zelo neugodne. Mnogi, ki so se v zadnjem času izselili ne dobe niti kruha, niti dela. Zapravili so ogromno denarja za pot v Avstralijo, ne da bi imeli od tega denarja le količkak koristi. Mnoge države izdajajo zato potna dovoljenja izseljencem le, če se izkažejo, da imajo delo v tujini zasigurano.

(Znajo Italijani.) V času svetovne vojne so branili najhrajreje laško fronto tudi češki in jugoslovanski dobrovoljci. V priznanje za njih hrabrost je bil poslan sedaj Italija račun za vzdrževanje dobrovoljcev. Tako zahteva od Češke nič manj ko 180.500.000 lir, od nas pa 1.200.000 lir. Dobro bi bilo, da bi Češka ko naša vlada poslala Italijanom tudi račun za prelitto kri dobrovoljcev. Ta račun bi pač čisto odtelal laški račun, kajti kri se sploh ne da plačati.

(Velika nesreča.) Dne 17. januarja je pretresel Gorico močan pok. V smeri proti Ločniku, kjer je shranjena municija, so se dvigali gosti črni oblaki dima. V Majnici pri Soči so eksplozivne bombe, ko so jih delavci nalagali. Učinek eksplozije je bil strahovit. Na mestu nesreče je bilo vse razbito in razkosano. Drevesa, mule, dve baraki, vse je bilo raztrgano. Vmes pa so ležali ostanki ponesrečenih delavcev, tu kaka zlomljena kost, tam del mesa. 40 metrov daleč so še našli drobce raztrganih delavcev. Vedno se še ponavlja na Goriškem smrtna nesreče vsled eksplozije bomb in granat, toda laška vlada se ne gane.

(Oj ti profesorji!) Neki Theodor Koppany, ki ni niti profesor niti docent na univerzi, je izrezaval podganam oči in jim vstavljal nato nove. Podgane so z vimi očmi videle prav tako, ko s starimi. Ta poizkus je naravno vzbudil največje zanimanje tudi v krogu učencev. Ti so prišli k njemu in mladi Koppany je pred njihovimi očmi ponovil svoje poizkuse, ki so se izvršno obnesli. Vsi so morali to potrditi in mladi učenjak je žel obilo pohvale. Skoraj nato pa je prišel vsenčliski učenjak in v dolgi razpravi dokazal, da je nemogoče, da bi tak poizkus uspel, ker nasprotuje sedaj veljavnemu nauku o vidu. Seveda so se vsi učenjaki z njim strinjali. Ne preostane torej drugo, ko da podgane ne vidijo, če jim profesorji tega ne dovolijo, ali pa da imenujejo mladega Koppanyja za profesorja. Kajti v

tem primeru bi priznali tudi njemu, da je njegov poizkus posrečen. Ne more namreč biti učenjak, kdor ni profesor na univerzi. Moderni profesorji so torej tako smešni ko v srednjem veku, ko so trdili, da olje ne more zmraziti, ker se z njim mazili kralje. Toliko brihtnosti pa seveda niso imeli, da bi postavili olje pozimi na mraz in videli, če zmrazne ali ne.

(Ženska zgodba.) V Pragi se je dogodil sledeč resničen dogodek. Gospa Volk je šla na trg nakupovati. Na poti sreča svojo znanko, gospo Kuliček. Seveda se ustavi in med njima se razplete živahen razgovor. Pa pravi gospa Volk: »Oh, kakšen je danes svet! Pri nas imamo na stanovanju gospoda, ki je sicer zelo dober in fin človek. Pa človek se ne sme na nikogar zanesti. Tako opazim lepega dne, kako je naš najemnik vsiljiv proti moji hčerki. Tega seveda nisem mogla trpeti in prišlo je zato večeraj do malega nastopa.« — Ko sta se še nekaj časa razgovarjali, gre gospa Kuliček dalje in sreča gospo Šejbal. Zopet se ustavi in ženski jeziček prične pripovedovati. In gospa Kuliček pravi: »Ampak, veste kaj, kdo bi se kaj takega mislil od gospe Volk.« In kar obližnila se je gospa Šejbal, ko je slišala ta zanimiv uvod. In gospa Kuliček nadaljuje: »Veste, pri gospej Volk stanuje lep in mlad inženir. Ta je začel gledati za hčerko od gospe Volk, ki se je seveda takoj vanj zaljubila. In tako je prišlo do tega, da je včeraj našla gospa Volk svojo hčerko v zelo nespodobnem obzoru s svojim najemnikom. Bil je nato grozen vrišč in prepir, toda še večji bo, ko bo mala Volkova pestovala. Pa ni treba tega naprej pripovedovati, ker, saj veste, jaz nerada govorim take stvari. Bi izgledalo kot obrekovanje.« Gospa Šejbal odide nato k mlekarici in dar mislite od mene, da bi pravila take reči naprej.« In že sta se poslovile, da ju ne bo pekla preveč imenitna novost. Gospa Šejbal odide nato k mlekarici in prične pripovedovati: »No, lepe reči se dogajajo na svetu! Pomislite samo! Ali poznate gospo Volk? Kot svetnica hodi naokoli, pri njej pa se gode take reči, da je človeka kar sram. Ne, takšnega škandala pa še ne. Samo pomislite! Pri gospej Volk stanuje lep, mlad in bogat inženir. Hčerka od Volkove se je seveda takoj smrtno zaljubila vanj in ne dolgo zatem tudi Volkova sama. Inženir pa se je seveda imenitno zabaval, dokler ni lepega dne zalotila gospa njega s hčerko. Bil je grozen vrišč in od

ljubosumnosti je hotela stara Volkova kar zdvijati. Inženir je moral izjaviti, da je staro pomiril, da ne bo nič več imel z mlado, temveč da ljubi samo njo. Pomislite, tako stara in tako zaljubljena! Ampak ne pripovedujte tega dalje, ker nočem opravljati. Ja takšen je danes svet!« — In gospa mlekarica je povedala drugi in tako je romala povest po Pragi, vedno hujša, vedno groznejša, dokler ni za njo izvedel tudi inženir. Mislimo si lahko njegovo začudenje, ko je slišal za grehe, ki jih nikoli storil ni. Bil je to v resnici lep, mlad in zelo olikan človek. Gospa Volk si je zato mislila, da bi bilo zelo dobro, če bi se zaljubil inženir v njeno hčerko in jo poročil. Silila je zato hčer, da naj bo proti inženirju zelo popustljiva in da ga naj magari zavede. Toda hčer je inženirja v resnici spoštovala in je materin navet ogorčeno odbila. In zato je prišlo med materjo in hčerko do hudega prepira in ta prepir, ta muha, je povzročila slona, ki ga je pripovedovala gospa Šejbal. — Inženir je nato vložil tožbo po vrsti proti vsem, ki so širile o njem neresnične vesti. In tako so se znašle pred sodiščem gospa Volk, gospa Kuliček, gospa Šejbal in njih žrtev — inženir. Glasno so tekli vsem trem jeziki in nobena ni ničesar rekla. Sodnik je moral opetovano glasno zakričati nad njimi, da je dobil na tem ženskem semnju besedo. Vse tri so bile seveda silno poparjene in gospa Kuliček je venomer kričala: »Na moju dušo, ženska usta tudi hudič ne zaveže!« — Inženir je sredi teh zgovornih žensk uvidel, da je prišel iz dežja pod kap, ker kdo bi ustavljal njih zgovornost. Zato je izjavil, da umakne tožbo, če plačajo gosne gotovo svoto v dobrodelne namene. Toliko da mu niso okoli vratu padle, tako so se oddahnile. In s tem je bila stvar končana in gospe so odšle domov. Na poti pa je rekla gospa Kuliček: »Ampak tej klepetulji Šejbal ne povem nikdar več ničesar.«

Obrtnik. Demokrati in obrniki.

Kot največje prijatelje obrtnika praznovali danes demokrati sebe. Zlasti dr. Kukovec je v tem oziru deloval.

Pa stara stvar je, da ni vse zlato, kar se svetli. In če pobližje pogledamo prijateljstvo demokratov do obrtnikov, tedaj vidimo, da je tudi demokratska ljubezen do obrtnikov zelo nepristna, da ne rečemo kaj več.

Opozarjamo samo na eno suho dejstvo. Pri skupščinskih volitvah l. 1920 niso bili obrtniki demokratom drugo, ko oni dobrosrčni volilci, ki se dajo ujeti, da dajo demokratom svoje glasove in s tem mandate.

Na drugem mestu je kandidiral na demokratski listi na Kranjskem kot obrtniški kandidat gospod Franchetti, na Štajerskem pa je prevzel isto vlogo gospod Rebek. Če je bilo demokratom res toliko na tem, da dobe tudi obrtniki svojega zastopnika, ali niso mogli postaviti vsaj v enem volilnem okrožju obrtnika kot nosilca liste?

Toda l. 1920 so bili dobri le obrtniški glasovi, niso pa bili obrtniki zadosti dobri, da bi postali poslanci. Ista stvar se ponavlja pri letošnjih volitvah.

Tako je postavila demokratska stranka kot nosilca liste na Štajerskem dr. Kukovec.

Z ozirom na prejšnje volilne rezultate in z ozirom na splošno znano nazadovanje demokratov, ki so se razbili v dve stranki, je sigurno, da ne doseže demokratska stranka niti na Štajerskem količnika. Moglo bi se to zgoditi le, če bi se pripetilo kaj izrednega. To izredno se bo po mnenju demokratov zgodilo. In sicer v Prekmurju, kjer unajz dobiti demokrati s pomočjo Kührarja do 5000 glasov, dočim so jih prej imeli le okoli 150.

Pa bodimo dobri, da bi zbrali demokrati toliko glasov, da bi dobili dva poslance. To je da bi zbrali mesto 4592 glasov leta 1920, letos najmanj 10 000 glasov. V tem primeru bi bil izvoljen Prekmurec Kührar, kajti brez vsakega dvoma je, da bi imeli demokrati v Prekmurju največ glasov, če se jim namreč njih kupčija v Prekmurju sploh posreči.

Vseeno pa trde demokrati, da so se izkazali oni kot največji prijatelji obrtnika, ker kandidirajo v dveh okrajih obrtnike, oziroma zastopnike gospodarskih krogov in sicer gospoda Rebeka v obeh mariborskih okra-

jih in gospoda Petovarja v ljubomerskem okraju. In demokratski listi pišejo, da je izvolitev gospoda Rebeka zasigurana.

Res ne vemo, kaj bi rekli na to zavedno varanje ljudi. Ali mislite v resnici, da so vsi ljudje otroci, da bodo verovali take stvari. Da bi bil izvoljen tudi gospod Rebek, bi morala dobiti demokratska stranka najmanj 15000 glasov na Štajerskem. Ali je v resnici mogoč tak slepec, ki bi mogel o tem samo sanjati. Kaj pa je vendar storila demokratska stranka in gospod Kukovec še posebej, tako velikanskega, da more računati kar na več kot trikratno pomnožitev glasov!

Ampak ne zadosti temu, hočejo naslikati demokrati stvar tako, da bo izvoljen še gospod Petovar! V resnici, velika je potrpežljivost obrtnikov in gospodarskih krogov, da kratkomalo ne naženejo tistega, ki se drzne tako grdo norčevati iz njih!

Cenimo gospoda Petovarja in cenimo gospoda Rebeka. Vsa čast pa tudi njih strankarski disciplini, da kandidirata brez upa zmage. Toda ravno zaradi tega pa je treba pibiti, da nihče teh gospodov ne kandidira kot zastopnik obrtnikov, temveč le kot pristaš demokratske stranke.

Mislimo, da nam pritrdijo vsi obrtniki, vsi gospodarski krogi, da ni njihov pomen tako majhen, da bi se mogli zadovoljiti s tem, da so samo zbiralci glasov za druge.

In samo to sta oba kandidata demokratov na Štajerskem. Na prvem mestu dr. Kukovec, na drugem mestu gospod Stefan Kührar in na tretjem pa gospod Rebek. Za oddati pa je največ eno mesto! Skromnost je lepa čednost, toda če je ne poznajo demokrati, potem res ne vemo, zakaj bi jo morali v svojo škodo poznati obrtniki.

Neprimerno več glasov imajo obrtniki na Štajerskem, ko vsa ona gospoda, ki vlada v štajerski demokratski stranki.

Če so gospodje demokrati tako za obrtnike, zakaj pa ne postavijo kot nosilca liste gospoda Rebeka ali gospoda Petovarja? Ali mislite, da ta dva gospoda ne bi znala zastopati interese obrtnikov zato, ker nista doktorja?

Gospod Kukovec je o tem najbrže prepričan, zakaj njegovo glasilo »Tabor« je pred kratkim zapisalo, kako je smešno, če hoče postati poslanec

podeželski gostilničar ali obrtnik, ki je sicer nad vse častivreden mož, ki pa o politiki ne more vedeti tega, kar zna kak doktor, zlasti dr. Kukovec.

Že mogoče, da ne ve kak podeželski obrtnik vsega tega, kar ve kak doktor. Toda zato pa ve navadno podeželski obrtnik vse drugače za težave, ki jih prenaša obrtniški stan in se bo zategadelj za obrtniške pravice tudi z verno boril. In ta verna odtehta dostikrat več ko vse akademično znanje. Ker verna stori, da je hrbrtenica trdna, srce pošteno in da so roke pridne in ljudi s takimi lastnostmi rabimo najbolj, zakaj samo ti bodo dokončali konsolidacijo države.

Lisica gre enkrat na led, pravi pregovor in zato tudi obrtniku ni treba, da bi šel dvakrat. Leta 1920 je šel na led, leta 1923 pa ne sme iti.

Zato na delo za osamosvojitve obrtnika, zato na delo za zmago kmetkega in obrtniškega ljudstva!

Ljudje, kateri mislijo, vedo, da negovana, zdrava koža pospešuje zdravje in naredi pred prehlajenjem manj občutljivo. Za pravo telesno negovanje so preizkušena čez 25 let priljubljena prava negovanja lepote: lekarnarja Feller: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev); Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev); Elza-lilijno-mlečno milo (4 kosi s pakovanjem in poštino 33 dinarjev); najmočnejša Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-lilijno mleko 6 dinarjev in drugi Elza-preparati izpolnijo vsi svojo dolžnost! Adresirati: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatr. št. 344, Hrvatsko.

Kdor hoče svojo družino dobro obiti naj kupi usnje na sejmu Krško, Žužemberk, Metlika, Št. Jernej, Zagorje, Grastvo na stojnici

Franc Perko.

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8
telefon št. 220.

Nakup gozdov. — Prodaja vsakovrstnega lesa.

Jamski les smrekov ali jelkov od 10 cm debeline na tankem koncu in od 3 m dolžine naprej kupi vsako množino franco vagon kranjskih postaj: Šentjanski premogovnik, Krmelj-Dolenjsko..

Vinogradniki pozor!

Na prodaj imam lepo na suho cepilne trte najbolj rodovitnih vrst, kakor tudi večjo množino necepljene bele šmarnice in več tisoč vkoreninjenih (ključev) divjak Rip - Portalis in Göthe št. 9. Cena po dogovoru.

Kdor želi res lepo in dobro blago naj se obrne zanesljivo pisмено ali ustmeno na
Fr. Slodnjak, trtnar.
Sv. Lovrenc v Sl. gor. p. Jursinč.
Za pismen odgovor priložite znamke.

Kupim

lepe popolnoma suhe orehove deske od 30 mm naprej.

Aug. Černe, m. zar, Zgornja Šiška.

Naprodaj imam vsako množino domačih lanenih tropin.

Josip Jenko, Senčica št. 16 p. Medvoce.

„Gazela-milo“

ie najboljši domači izdelek.
Dobi se v vsaki trgovini.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski

in

trbovelski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno l' čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani,

Miklošičeva cesta 15/II.

Podružnica v NOVO MESTU (Batka).

Najboljši dalmatinski portland cement

iz splitske tovarne oddaja **Ekonom**, osrednja gospodarska zadruga
:- v LJUBLJANI KOLODVORSKA ULICA št. 7 :-

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavnica: Din 60.000.000. — Rezerva: Din 30.000.000.

Podružnice:

Bled

Cavtat

Celje

Dubrovnik

Hercegnovi

Jelsa

Jesenice

Korčula

Kotor

Kranj

Ljubljana

Maribor

Metković

Prevalje

Sarajevo

Split

Sibenik

Tržič

Zagreb.

Amerikanski odio.

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wlen, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82, New York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta

Arenas, Puerto Natales, Porvenir.